Göteborgs Stad

Utbildning

Granskningsrapport för Gryaab AB

2020-04-03

Versionshantering

Datum	Version	Beskrivning	Ändrat av
2020-03-13	1.0	Första utkast för påsyn av DSK	Ulrika Fredborg
2020-04-01	2.0	Korrigering avsnitt 2.1 efter kommentarer/förtydliganden från DSK och tillägg av avsnitt 2.1.1.1.	Ulrika Fredborg
2020-04-03	3.0	Korrigering och färdigställande	Ulrika Fredborg

Innehåll

1 Inledning

1.1 Bakgrund

Dataskyddsförordningen ställer höga krav på organisationers behandling av enskildas personuppgifter. Enligt artikel 5.2 dataskyddsförordningen är det den personuppgiftsansvarige som ansvarar för att organisationen följer dataskyddsförordningen. Utöver att insamlingen av personuppgifterna ska vara tillåten, måste den personuppgiftsansvarige dessutom hantera dessa uppgifter på ett korrekt sätt, med respekt för den enskildes integritet och med beaktande av lämpliga säkerhetsåtgärder.

Varje enskild nämnd eller bolagsstyrelse är personuppgiftsansvarig och ansvarar därigenom för att dess personuppgiftsbehandlingar utförs i enlighet med dataskyddsförordningens bestämmelser.

Att anställda har en grundläggande kännedom om dataskyddslagstiftning är en förutsättning för att organisationen ska kunna leva upp till kraven i förordningen. Att ha en grundläggande förståelse för dataskyddslagstiftningen är också en förutsättning för att de anställda exempelvis ska kunna identifiera en personuppgiftsincident och på så sätt kunna minimera skada dels för de registrerade, dels för organisationen.

Dataskyddsombudets (DSO) skyldigheter, som regleras i artikel 39 dataskyddsförordningen, består bland annat av att övervaka den personuppgiftsansvariges efterlevnad av förordningen, vilket innefattar utbildning av anställda som deltar i behandling av personuppgifter.

1.1.1 Granskningsområdet

Granskningsområdet är arbetet med utbildning inom dataskyddslagstiftningen i er organisation.

1.1.1.1 Syfte

Syftet med granskningen av verksamhetens kunskaper om dataskyddslagstiftningen och frågor kring utbildning är att undersöka vilken nivå av kunskap verksamheten har och identifiera eventuellt behov av ytterligare utbildningsinsatser.

1.2 Tillvägagångssätt

Granskningen delades upp i två delar där den ena delen var riktad till dataskyddskontakten (DSK) och den andra delen var en enkät riktad till medarbetare och chefer. Dataskyddskontakten fick frågor om hur utbildning inom dataskyddslagstiftningen har genomförts och eventuellt planeras att genomföras

och hur verksamheten säkerställer en grundläggande kännedom om lagstiftningen hos de anställda.

Enkäten bestod dels av frågor kring vilka utbildningsinsatser som den anställde har erhållit av verksamheten, dels av ett antal kortare frågor om dataskyddslagstiftningen. Enkäten har genomförts anonymt då syftet var att få en organisatorisk överblick.

1.3 Bilagor

Bilaga 1 Frågor och svar om organisationens strategier för utbildning

Bilaga 2 Enkätundersökningsfrågor med facit

Bilaga 3 Underlaget för rapporten

2 Granskning

2.1 Organisatoriska strategier för utbildning inom dataskydd

Dataskyddskontakten har fått frågor om hur verksamheten lagt upp sin organisation kring utbildning inom dataskydd. Frågorna och svaren återfinns i bilaga 1.

Sammanfattning av organisationens utbildningsstrategier

Utbildning har primärt skett under 2018 genom en e-utbildning som levererats av Göteborgs Stad, genomgång för alla grupper på APT:er och att utbildningsmaterial ligger tillgängligt för samtliga medarbetare. Ledningsgruppen har i januari 2020 fått en kortare redogörelse av grunderna inom dataskydd, dataskyddsombudets roll och information om den aktuella granskningen.

Efter förtydligande från dataskyddskontakten framgår att när utbildning anordnas för särskild målgrupp finns en kontroll över vilka som deltar eller inte och då även möjlighet att vidta åtgärder där det anses vara nödvändigt. Gryaab dokumenterar även alla utbildningar i IT-systemet KursAdmin där det framgår vilken typ av utbildning det är, exempelvis webutbildning eller APT-information (och för vilken avdelning) och kursledaren eller ansvarig för kursen har kontroll på vilka som deltar och inte. De som var anställda under perioden då utbildningen genomfördes (2018) har fått samma utbildning.

För nyanställda finns information på Intranät och i Verksamhetshandboken att ta del av.

Bolaget har inte kartlagt framtida behov av utbildningar utan har som förhoppning att det köps in en utbildning av Göteborgs Stad som då blir en kommungemensam tjänst. Bolaget bedriver inte heller något arbete för att

säkerställa att kunskapen underhålls och uppdateras hos de anställda utan förlitar så på att den enskilde medarbetaren tillgodogör sig den information som finns tillgänglig. Om informationen uppdateras läggs det ut som en nyhet på intranätet.

Informationen som finns på intranät, i Verksamhetshandboken och i diverse presentationsmaterial uppdateras vid behov av Dataskyddsgruppen.

2.1.1 Iakttagelser

Sammanfattningsvis kan konstateras att Gryaab endast genomfört en större utbildningsinsats och har visst material till förfogande för nyanställda att ta del av. Det är positivt att bolaget vidtog grundläggande utbildningsåtgärder vid ikraftträdandet av förordningen men då rättsområdet ständigt utvecklas i form av nya avgöranden, vägledningar och tolkningar hade det varit önskvärt att dataskydd var en naturlig del av exempelvis fortbildning inom bolaget och vid introduktion av nyanställda.

Att Gryaab har ett system för att överblicka vilka utbildningar som har genomförts är bra men förutsätter stort ansvar från enskild medarbetare att de deltar och även att kursansvarig har koll på vilka som deltar och inte. Bolaget har medarbetare som innehar väldigt skilda uppgifter där det kan identifieras grupper som behandlar personuppgifter i större grad än andra. Bolaget bör göra en uppdaterad kontroll för att se vilka dessa grupper är och säkerställa att framförallt de som behandlar personuppgifter i sina dagliga arbetsuppgifter har grundläggande kunskaper inom dataskyddslagstiftningen. Av de rapporter som kommit från bland annat Datainspektionen framgår att den mänskliga faktorn är den största orsaken till att en organisation behandlar personuppgifter på ett felaktigt sätt. De som behandlar personuppgifter i sitt dagliga arbete är således de som innebär den största risken i en organisation.

Att Gryaab inte har kartlagt framtida utbildningsbehov eller har rutiner för varken anställda eller nyanställda är en brist som bolaget bör se över. Att invänta en utbildning från staden är inte ett lämpligt sätt att läka den bristen då det inte bedrivs något gemensamt arbete inom Göteborgs Stad för att bistå verksamheterna i detta avseende. En sådan utbildning som efterfrågas lär därför vänta på sig vilket innebär att Gryaab för en överskådlig framtid kommer att stå utan ett utbildningsalternativ.

Eftersom upplägget inom bolaget är att information/utbildningen främst ska erhållas genom intranätet, Verksamhetshandboken och diverse presentationsmaterial är det viktigt att dataskyddskontakten, som idag bär ett stort ansvar för att utbildningarna har uppdaterad information om dataskyddsfrågorna, får tillräckligt med arbetstid för dels omvärldsbevakning, dels möjlighet till uppdatering av förvaltningens rutiner samt att denne även får kontinuerlig utbildning inom dataskydd. Under 2019 har den övergripande delen av dataskyddsgruppens arbete kretsat kring införandet av ”Draftit – privacy records” en plattform där bolaget har sitt personuppgiftsregister.

2.1.1.1 Vidtagna åtgärder

Efter återkoppling med dataskyddskontakten avseende rapporten och efter det att granskningen har genomförts har Gryaab infört åtgärder gällande nyanställda.

Bland annat har Gryaab som en punkt i ”Checklista – introduktion” nu lagt till att respektive chef tillsammans med den nyanställde går igenom den information som finns på intranätet och i Verksamhetshandboken. Ansvarig chef kontrollerar även behovet av vidare utbildning för den anställde i detta skede.

Det är positivt att Gryaab är snabba med att vidta åtgärder och att det sker gentemot nyanställda. Det innebär förhoppningsvis att Gryaab får en god kontroll över kunskapsnivån och behovet av utbildning för den nyanställde redan från inledningen av anställningen. Det innebär också höga krav på att den dokumentation som finns hålls uppdaterad.

2.2 Utbildningsinsatser och kunskapsnivå hos organisationen

Enkätundersökningen har skickats ut per e-post till utvalda anställda som ingår i grupper i verksamheten som DSO tillsammans med dataskyddskontakt har identifierat som de som framförallt bör ha en grundläggande kunskap om dataskyddslagstiftningen då dessa anställda behandlar personuppgifter i sitt dagliga arbete. Det har inneburit att enkätundersökningen skickades ut till 26 personer i organisationen.

Enkäten var uppdelad i två delar; *del 1: Allmänt om utbildning* med övergripande frågor om verksamhetens utbildning och rutiner och *del 2: Kunskapstest* med frågor om bland annat personuppgifter och behandlingar. Rapporten kommer att följa samma uppdelning.

Redogörelsen för några av svaren delas upp i yrkeskategorierna chef respektive medarbetare. Med medarbetare menas alla som arbetar i verksamheten som inte är chefer. När båda kategorierna redovisas i ett gemensamt resultat eller ska benämnas gemensamt används nedan begreppet ”anställda”. I undersökningen har 12 angett att de är chefer och 13 att de är medarbetare.

Svarsfrekvensen skiljer sig för respektive fråga då alla inte har svarat på samtliga ställda frågor. Exempelvis finns ett svar där vederbörande bara angett organisation och roll och ett antal svar som enbart angett organisation, roll och utbildning. Avvikelser som bedöms inverka på resultatet kommer att kommenteras vid de frågor som berörs.

För totala sammanställningen från enkäten hänvisas till bilaga 3.

2.2.1 Svar avseende allmänt om utbildning

Utbildningsinsatser

På frågan om man har fått någon utbildning om dataskyddslagstiftningen har totalt 24 svarat på frågan, varav 11 chefer och 13 medarbetare.

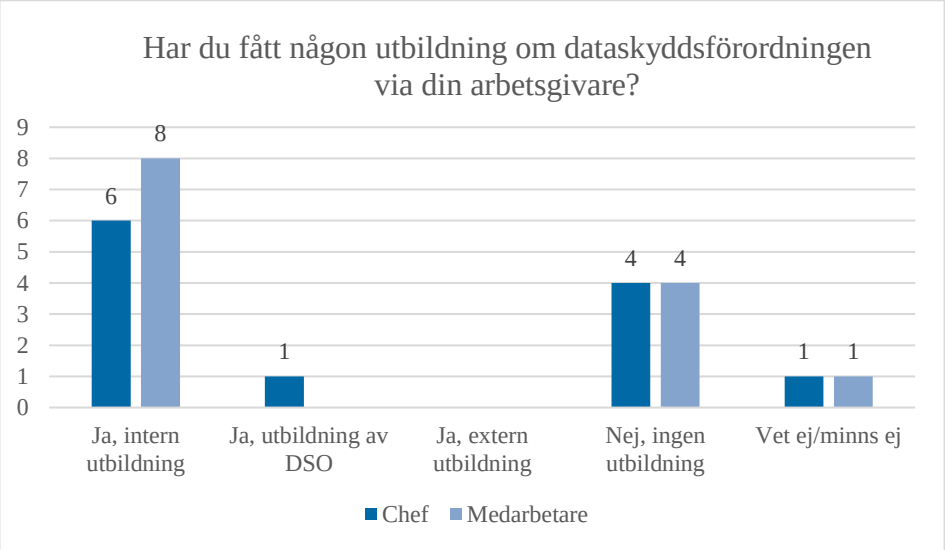

Utifrån ovanstående tabell ser man att merparten har fått intern utbildning. En chef har angivit att vederbörande fått både intern utbildning och utbildning från DSO varför totala antalet chefssvar överstiger det egentliga antalet svarande.

Av de inkomna svaren har de flesta fått utbildning under 2018. En chef och en medarbetare har angett att utbildning sker kontinuerligt.

Av de som svarat att de inte fått någon utbildning eller inte minns, vilket är cirka hälften av de svarande, har hälften av dem angett att de är självlärda och resterande är fördelat jämnt på att det har fått kunskaper från tidigare arbetsgivare eller helt enkelt inte erhållit någon utbildning.

Personuppgiftsincidenter

På frågan om man vet hur man ska gå tillväga vid en personuppgiftsincident svarade totalt 22 personer och av dessa var det 19 personer, cirka 83 procent, som svarat ja.

Personuppgiftsansvaret

På frågan om vem som är ansvarig för organisationens personuppgiftsbehandlingar svarade totalt 22 personer.

Det korrekta svaret på frågan är ”Nämnden/styrelsen”. Av de chefer som svarade på frågan var det endast tre som angav det korrekta svaret och av medarbetarna låg denna siffra på åtta.

Av stapeldiagrammet kan man notera att en tredjedel av svarande chefer har svarat att det är dataskyddsombudet som är ansvarig för organisationens personuppgiftsbehandlingar.

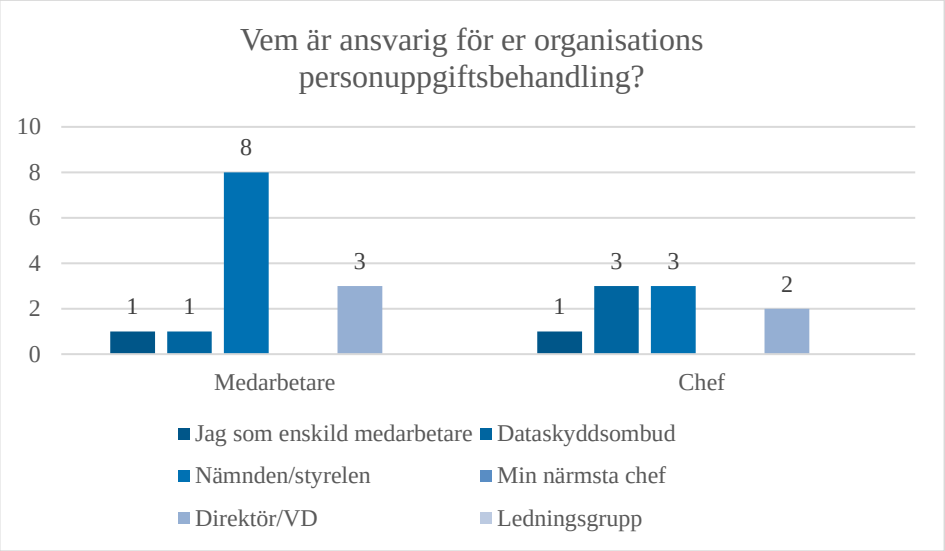

2.2.2 Svar avseende kunskapsfrågorna

Andra delen av enkätundersökningen bestod av fyra kunskapsfrågor inom dataskydd. Frågor, svarsalternativ och rätt svar återfinns i bilaga 2.

Identifiering av personuppgifter

I undersökningen fanns två frågor om personuppgifter. Den ena frågan var vilka av de åtta angivna alternativen som är en personuppgift, där fem av alternativen var rätt (namn, personnummer, e-postadress, fingeravtryck och telefonnummer) och tre var felaktiga (portkod, ett aktiebolags namn och växelnumret till arbetsplatsen).

Totalt har 22 personer svarat varav 7 har angett samtliga korrekta alternativ. Resterande har antingen missat en eller flera av de korrekta alternativen eller också angett de korrekta alternativen i kombination med ett eller flera av de felaktiga alternativen.

Avvikelser som är värda att notera är att tre svaranden har missat att namn är en personuppgift och tre svaranden har missat att personnummer är en personuppgift. I övrigt var det sju personer som angett att portkod är en personuppgift vilket alltså inte är ett korrekt svarsalternativ.

Den andra frågan om personuppgifter var vilka av de sex angivna alternativen i frågan som klassificeras som känsliga personuppgifter. Fyra av alternativen var rätt (medlemskap i fackförening, hälsa, filosofisk övertygelse, politiska åsikter) och två var felaktiga (lösenord till dator och mobilnummer).

Totalt var det 20 personer som svarade på frågan och av dessa var det 8 personer som angav samtliga korrekta alternativen. Resterande har antingen missat en eller flera av de korrekta alternativen eller angett en eller flera av de felaktiga alternativen i kombination med de korrekta svarsalternativen.

Av de felaktiga svarsalternativen svarade 8 personer ”Lösenord till dator” och 2 personer angav att ”Mobilnummer” ska räknas som känsliga personuppgifter.

Värt att notera är att endast en svaranden hade missat att ange att uppgift om hälsa är att betrakta som en känslig personuppgift.

Identifiering av personuppgiftsbehandlingar

Enkätundersökningen har innehållit en fråga med nio olika påståenden/scenarier där man ska ange vilka av dessa som räknas som en personuppgiftsbehandling enligt dataskyddsförordningens mening. Av dessa nio angivna alternativen är sex rätt och tre felaktiga.

Totalt har 22 personer svarat på frågan. Ingen hade angett samtliga korrekta alternativ. Nästan hälften, 10 svaranden, hade korrekt identifierat att de tre första alternativen som gäller medlemsregister, molntjänster och utlämnande av uppgifter är personuppgiftsbehandlingar.

Värt att notera är att färre än hälften har angett att mail till en kollega (”Anställd A skickar ett mail till Anställd B”) är att betrakta som en behandling, vilket det alltså är. Endast en dryg tredjedel har korrekt identifierat att läsa ett mail och ta fram ett svar är en behandling.

Av de felaktiga svarsalternativen har 5 personer angett alternativet ”En anställd skriver ned ett telefonnummer på en post-it – strax därefter slänger hon lappen”. Ett påstående som uppfattats som en behandling av flertalet svaranden var det scenariot som avsåg en personakt gällande en avliden kollega, vilket alltså är inkorrekt.

5 svaranden har även missat att ange att en raderad semesterlista är att anse som en behandling.

Personuppgiftsincidenter

På frågan om man vet hur man ska gå tillväga vid en personuppgiftsincident svarade 86 procent ja.

Enkätundersökningen innehöll en fråga med fyra olika påståenden/scenarier där man ska ange vilka av dessa som räknas som en personuppgiftsincident enligt dataskyddsförordningen. Av dessa fyra angivna alternativ är tre rätt och ett felaktigt.

Totalt svarade 21 personer på frågan och endast 3 personer har angett samtliga korrekta alternativ. Endast 5 svaranden angav korrekt att svarsalternativet om ett virusangrepp på datorn var en personuppgiftsincident.

Värt att notera är att det bara var en person som angav det felaktiga alternativet.

2.2.3 Iakttagelser

Svarsfrekvensen

Varför vissa inte har svarat på alla frågor i enkäten kan givetvis ha sin grund i flertalet omständigheter. Möjligtvis har man känt sig osäker på vad man ska välja för svar och därför avstått från att svara på frågan eller så har man inte förstått vikten av att faktiskt genomföra enkäten efter bästa förmåga. Enkätens utformning och det faktum att den gick att genomföra flera gånger om, eftersom den var anonym, kan ha haft betydelse. Kanske har någon avbrutit en inledd enkät och börjat om på nytt.

De svar som kommit in får bedömas mot bakgrund dels mot ovanstående dels i ljuset av Gryaabs kärnuppdrag och verksamhet i stort. Gryaab behandlar primärt enbart anställdas personuppgifter och endast i begränsad omfattning utomståendes personuppgifter bland annat i form av besök, kontaktpersoner i avtal/offerter med mera.

Utbildningsinsatser

Sammanfattningsvis kan konstateras att 58 procent av de som svarade uppgav att de fått någon form av utbildning vilket innebär att ett flertal inte har fått utbildning eller inte minns om de har fått utbildning. Därtill hör att flertalet angett att de är självlärda.

Vad siffrorna beror på är svårt att veta men eventuellt kan det kan bero på att de anställda inte uppfattat att de utbildningsinsatser som hållits varit utbildningar utan kanske sett dessa mer som informationstillfällen.

Att anställda är självlärda kan vara både bra och dåligt. Bra om det är så att de faktiskt har adekvata kunskaper inom dataskydd genom att självmant läsa på och ta reda på vad som gäller, men dåligt om kunskaperna de erhållit på egen hand är bristfälliga eller kanske rent av felaktiga. Det blir också svårt för verksamheten att veta vilka kunskaper dessa personer faktiskt har och om de är adekvata då det idag inte finns någon uppföljning med kunskapstester.

Mot bakgrund av detta finns anledning att ta ett nytt grepp avseende utbildning inom dataskydd. Antingen genom riktade utbildningsinsatser eller uppmaningar om att medarbetare ska ta del av den information som dataskyddsorganisationen framställer och som exempelvis finns på intranät eller Verksamhetshandbok.

DSO har även erbjudit sig att besöka bolaget för att göra kortare dragningar vid exempelvis APT:er, något som vid tidpunkten för erbjudande inte ansågs påkallat av bolaget. Möjligen bör man efter resultatet av denna granskning överlägga huruvida behovet finns eller inte.

Personuppgiftsansvaret

50 procent av de svarande visste att det är styrelsen som är ansvarig för bolagets personuppgiftsbehandlingar. Att den näst största gruppen angett ”Direktör/VD”

är inte direkt problematiskt eller konstigt då det får anses utgöra en del av den högsta ledningsnivån.

Däremot är det olyckligt att en tredjedel av cheferna har angett att det är dataskyddsombudet som är ansvarigt för personuppgiftsbehandlingen. En sådan inställning kan tolkas som att det finns en föreställning om att det är dataskyddsombudet som, i någon form av ansvarig projektledare, ska driva dataskyddsarbetet framåt.

Ett dataskyddsombud ska enligt förordningen och vägledningar inte agera som projektledare utan närmast som en rådgivare och resurs för bolagets organisation kring dataskydd.

Det är viktigt med ett korrekt utpekat ansvar då dataskyddsarbetet ska genomsyra hela organisationen. Många av de dagliga behandlingarna utförs visserligen av medarbetarna men det måste finnas en förståelse och respekt för dataskyddsfrågorna även hos styrelse och ledningsgrupp så att dataskyddsarbetet får den plats och den tid som krävs.

Identifiering av personuppgifter

Resultatet på dessa frågor visar att anställda behöver få bättre kunskap om vad som är personuppgifter och känsliga personuppgifter. På frågorna var det cirka 30–40 procent som angett samtliga rätta alternativ vilket är en tämligen låg siffra sett till vilka personuppgifter som var angivna.

Givetvis är det bättre att uppfatta att fler uppgifter är att betrakta som personuppgifter än motsatt situation men faktum kvarstår att det är väsentligt att anställda kan identifiera personuppgifter för att kunna agera i enlighet med förordningen. De svaranden som inte har angett namn eller personnummer som en personuppgift kan kanske bero på ett tillfälligt misstag eller annan mänsklig faktor men det går heller inte att helt bortse från resultatet.

Gällande de känsliga personuppgifterna ska poängteras att de flesta visste att medlemskap i fackförening, hälsa och politiska åsikter är känsliga personuppgifter men många visste inte att filosofisk övertygelse räknas som en känslig personuppgift.

Sett till bolagets kärnuppdrag och vad normala administrativa arbetsuppgifter består av, kan man dra slutsatsen att bolaget i det dagliga arbetet i princip aldrig kommer att behandla uppgifter om filosofiska övertygelser. Den bristande kunskapen kring att filosofisk övertygelse är att anse som en känslig personuppgift medför alltså inte en överhängande risk för verksamheten.

Att 40 procent angav lösenord till dator som en känslig personuppgift kan bero på att man inte vet vad känsliga personuppgifter är enligt förordningen. Det är såklart viktigt att vi skyddar lösenordet till datorn där vi har vår information och att så många angav detta alternativ som en känslig personuppgift är bra ur ett informationssäkerhetsperspektiv även om är ett inkorrekt svar på denna fråga.

Identifiering av personuppgiftsbehandlingar

Denna kunskapsfråga får anses vara en av de svårare i enkätundersökningen. Syftet med frågan var att se hur många som förstått att i princip allt vi gör med personuppgifter, bortsett från ett fåtal undantag, innebär en personuppgiftsbehandling enligt förordningen.

Såsom redovisats var det ingen som bara angett de sex korrekta alternativen på frågan om vad som är en personuppgiftsbehandling. Trots det var det ändå relativt många som prickade in flera av de korrekta alternativen. De flesta förstod att när vi lämnar ut personuppgifter, lagrar personuppgifter i molntjänster samt innehar register och listor med personuppgifter är det en personuppgiftsbehandling. Detta tyder på att man ändå har relativt goda kunskaper om vad som är en personuppgiftbehandling.

De svarsalternativ som var rätt men som få trodde var en behandling var de två alternativen som handlade om e-post. Att ta emot, läsa och skicka e-post är en behandling, både om det sker internt eller externt i verksamheten, eftersom e-post i princip alltid innehåller någon form av personuppgift. Exempelvis innehåller som huvudregel e-postadressen vårt för- och efternamn eller så återfinns dessa uppgifter i signaturen i slutet av mailen. Även innehållet i e-posten kan innebära att det sker en behandling av personuppgifter.

Innehållet i e-posten kan innebära olika risker, men som utgångspunkt är det viktigt att ha med sig att läsa och skicka mail är en personuppgiftsbehandling. Rätt var det är skickas känslig e-post till exempelvis fel mottagare eller utan lämpligt skydd (exempelvis kryptering) och har man då inte den grundläggande vetskapen om att det utgör en behandling finns risk för att en allvarlig personuppgiftsincident uppstår och som i värsta fall kan passera utan att lämpliga åtgärder vidtas.

Det felaktiga svarsalternativ som stod ut var alternativet där verksamhet Z glömt gallra en personakt gällande en avliden kollega. Dataskyddsförordningen är inte tillämplig på avlidna personer varför detta var ett felaktigt svarsalternativ. Att gallra personuppgifter på en fysisk levande person är en personuppgiftsbehandling så även om man missat att avlidna personer undantas från förordningen så kan man ändå anse att det är positivt att många tror att detta är en personuppgiftsbehandling.

Personuppgiftsincidenter

Att 86 procent vet hur de ska gå till väga vid en personuppgiftsincident är självfallet positivt men för att över huvud taget komma till det stadiet krävs först att man kan identifiera en personuppgiftsincident.

Det faktum att så få korrekt kunde identifiera samtliga incidentsscenarier och att det fortsatt finns en andel som inte vet hur de ska gå till väga vid en incident ger anledning för Gryaab att tillsätta informations- eller utbildningsinsatser dels gällande vad som anses utgöra en personuppgiftsincident, dels rutinerna kring incidentrapportering.

Personuppgiftsincidenter kan leda till sanktionsavgifter från Datainspektionen och även skadeståndstalan från registrerad. Gryaab bör även av denna anledning se över kunskapen hos de anställda gällande personuppgiftsincidenter för att minimera risker för sanktionsavgifter.

3 Sammanfattning

Närmare hälften av de som svarat på enkäten har angett att de inte har fått eller inte minns att de har fått någon utbildning av bolaget. Resultatet på många av kunskapsfrågorna visar på att kunskapsnivån hos de anställda inom dataskydd bör förbättras.

Därmed kan det konstateras att fler utbildningsinsatser behöver genomföras och att det är viktigt att bolaget även följer upp utbildningsinsatserna för att säkerställa kunskapsnivån hos sina anställda.

I synnerhet är det viktigt att säkerställa att de anställda som behandlar personuppgifter som klassificeras som känsliga personuppgifter, och som därmed endast i undantagsfall får behandlas och i sådana fall med tillräcklig säkerhet, vet vad som utgör känsliga personuppgifter.

Därtill bör organisationen utbilda och öva på personuppgiftsincidenter. Särskilt bör organisationen fokusera på att ge sina anställda tillräckligt med kunskap om rutinerna så att de vet hur man ska gå tillväga vid en personuppgiftsincident. Detta för att säkerställa att incidenterna identifieras snabbt så att de kan hanteras på ett effektivt sätt för att organisationen ska efterleva kraven enligt förordningen och minimera riskerna för eventuella beslut om sanktionsavgifter.

Granskning av utbildningsinsatser inom dataskyddslagstiftningen hos Gryaab

Granskning av utbildningsinsatser inom dataskyddslagstiftningen

Syftet med granskningen

Syftet med granskningen av organisationens kunskaper om dataskyddslagstiftningen och frågor kring utbildning är att undersöka vilken nivå av kunskap organisationen har och identifiera eventuellt behov av ytterligare utbildningsinsatser.

Granskningens utformning

Granskningen är uppdelad i två delar där den ena delen är riktad till dataskyddskontakten och den andra delen är en enkät riktad till medarbetare och chefer.

Denna del är riktad till dig som arbetar som dataskyddskontakt. Om ni själva inte kan besvara alla frågor får ni givetvis ta hjälp av andra personer i organisationen för att få en heltäckande bild av hur verkligheten ser ut. Beskriv så detaljerat och beskrivande som möjligt för att det ska bli ett så bra underlag som möjligt.

Har ni framtagna rutiner eller andra dokument ni använder ska dessa bifogas ihop med svaren. Har ni frågor rörande granskningen eller behöver hjälp med förtydliganden får ni gärna kontakta dataskyddsombudet.

Tidsplan

Svar på frågorna riktade till dataskyddskontakten ska skickas till dataskyddsombudet senast den 8 februari.

Rapporten kommer att skickas till dataskyddskontakten för synpunkter under vecka 10.

Den slutliga rapporten skickas till dataskyddskontakt, ledningsgrupp och styrelse under vecka 12.

Dåtid och nutid

1. **Beskriv hur ni hittills har utbildat era medarbetare.** ***Exempelvis genomförda nano-utbildningar, utbildning som hållits av dataskyddsombud, dataskyddskontakt och/eller extern utbildare.***
- Genomgång för alla grupper på APT under 2018 - E-utbildning från Staden - Utbildningsmaterial finns tillgängligt för alla medarbetare

2. Hur säkerställer ni att medarbetare deltar i utbildningarna?

Exempelvis om ni följer upp utbildningarna eller om ni på annat sätt har en överblick över era medarbetares kunskaper.

- Dokumenterar alla utbildningar i vårt IT-system KursAdmin:

Namn - kurstillfälle	Start	Slut	Status	Ansvarig Gryaab	Max platser
Webutbildning via Göteborgs stad	2018-03-01	2018-03-15	Genomförd	Mikael Berling	0
APT-information PoP	2018-06-20	2018-06-20	Genomförd	Line Norlin	0
APT-information Verkstad	2018-06-20	2018-06-20	Genomförd	Line Norlin	0
APT-information Stab	2018-06-19	2018-06-19	Genomförd	Line Norlin	0
APT-information Anläggning	2018-08-27	2018-08-27	Genomförd	Line Norlin	0
APT-information AIT	2018-08-27	2018-08-27	Genomförd	Line Norlin	0
APT-information PROC	2018-08-28	2018-08-28	Genomförd	Line Norlin	0
APT-information LAB	2018-10-03	2018-10-03	Genomförd	Line Norlin	0
APT-information UKM	2018-12-18	2018-12-18	Genomförd	Line Norlin	0
APT-information Fastighet	2018-11-01	2018-11-01	Genomförd	Line Norlin	0

3. **Har ni utbildat alla era medarbetare på samma sätt? Om ni utbildat medarbetare på olika sätt, varför har ni gjort olika? Och hur har utbildningen skiljt sig?**

Exempelvis har chefer fått en annan utbildning än övriga medarbetare? Skiljer sig utbildningen för medarbetarna på HR från utbildningen för medarbetarna på IT?

- Alla som var anställda under perioden ovan har fått samma utbildning

4. Beskriv hur ni säkerställer att nyanställda får den utbildning som krävs.

Exempelvis om ni har ett avsnitt om dataskyddslagstiftningen i en introduktion vid nyanställning.

- Information finns på Intranät och i Verksamhetshandboken att ta del av

Framtid

1. **Har ni kartlagt framtida behov av utbildningar? Om ja, beskriv hur behoven ser ut i verksamheten och hur ni ska tillgodose dessa eventuella behov.**
- Nej, vår förhoppning är att en gemensam utbildning köps in som kommungemensam tjänst

2. Hur ser ni till att kunskapen underhålls hos medarbetarna?

- Inget sådant arbete pågår

3. Hur ser ni till att informationen i utbildningarna är uppdaterade?

***Exempelvis uppdateras eventuellt inköpta utbildningar från 2018? Uppdaterar ni interna powerpointbilder*?**

- Dataskyddsgruppen bevakar och uppdaterar Intranät, Verksamhetshandboken och powerpointbilder vid behov

Enkätundersökningen

Utbildningsinsatser

Har du fått någon utbildning om dataskyddslagstiftningen (GDPR, Dataskyddslagen osv.) via din arbetsgivare?

- Ja, intern utbildning
- Ja, utbildning av DSO
- Ja, extern utbildning
- Nej, ingen utbildning
- Vet inte/minns inte

Om ja - När fick du utbildningen?

- Kvartal 1-2 2018
- Kvartal 3-4 2018
- Kvartal 1-2 2019
- Kvartal 3-4 2019
- Utbildning sker kontinuerligt

Om nej - Har du fått kunskap om dataskydd från annat håll?

- Självlärd
- Tidigare arbetsgivare
- Universitet/högskola
- Nej

Kunskapsfrågor

Personuppgiftsansvaret

Vem är ansvarig för er organisations personuppgiftsbehandling?

1. Jag som enskild medarbetare
2. Dataskyddsombudet
3. Nämnden för förvaltningen eller styrelsen för bolaget
4. Min närmsta chef
5. Direktör/VD
6. Ledningsgruppen

Rätt svar: Nämnden för förvaltningen eller styrelsen för bolaget

Identifiering av personuppgifter

Vad av nedanstående är en personuppgift?

1. Namn
2. Portkod
3. Telefonnummer
4. E-postadress
5. Personnummer
6. Växelnumret till arbetsplatsen
7. Fingeravtryck
8. Ett aktiebolags namn

Rätt svar: Namn, Telefonnummer, E-postadress, Personnummer och Fingeravtryck

Vad av nedanstående är en känslig personuppgift?

1. Medlemskap i fackförening
2. Hälsa
3. Lösenord till datorn
4. Filosofisk övertygelse
5. Mobilnummer
6. Politiska åsikter

Rätt svar: Medlemskap i fackförening, Hälsa, Filosofisk övertygelse och politiska åsikter

Identifiering av personuppgiftsbehandlingar

Vad är en behandling?

1. Förening A har ett medlemsregister över alla sina medlemmar som består av namn och mailadresser.
2. Verksamhet B tillhandahåller en molntjänst där andra verksamheter kan lagra och sköta sin personaladministration.
3. Organisation C lämnar ut personuppgifter till andra verksamheter.
4. En anställd skriver ned ett telefonnummer på en post-it – strax efter slänger hon lappen.
5. Anställd A skickar ett mail till anställd B.
6. Två kollegor står och pratar strunt om nya chefen Melinda Schnappfel på våning tre.
7. Verksamhet Z inser att de har glömt gallra en personakt gällande en avliden kollega.
8. En chef på verksamhet X läser ett mail och tar sedan fram ett svar.
9. En medarbetare raderar en semesterlista som innehåller namn och anställningsnummer.

Rätt svar: Alternativen 1, 2, 3, 5, 8, och 9.

Personuppgiftsincidenter

Vid en personuppgiftsincident – vet du hur du ska gå till väga?

- Ja
- Nej

Vad av nedanstående är en personuppgiftsincident?

1. Egon som är ny enhetschef på förvaltning X behöver i sitt uppdrag ha åtkomst till ett IT-system som hanterar personuppgifter i form av namn, adress, epost och anställningsform och information om anhöriga. Han går till Stina som är systemadministratör och hon delar ut behörigheten. Samtidigt ser hon att Elsa och Boris som också arbetar på förvaltningen men på en annan enhet har behörigheten, trots att de inte längre behöver den så hon tar bort dessa behörigheter.

2. Maria arbetar på förvaltning X han behöver skriva ut ett dokument och går till skrivaren. Där upptäcker hon att det ligger en utskrift i skrivaren men ingen är där. Hon vänder på pappret och ser att det är ett klagomål från en kommuninvånare där Peter Ottosson klagar på att det luktar rök och att hans astma blivit värre på grund av det och att han vill ha återkoppling i ärendet. Maria ser på handlingen att den skulle till handläggare Olof som sitter två rum bort.

3. Mårten är hemma sjuk och skriver detta i ett sms till sin chef som går runt och meddelar att Mårten är frånvarande idag. Chefen säger detta muntligen till kollegorna.

4. Majken läser sin e-post. Hon klickar på en länk från en okänd avsändare och får upp ett felmeddelande att datorn är smittad av virus.

Rätt svar: Alternativen 1, 2 och 4.

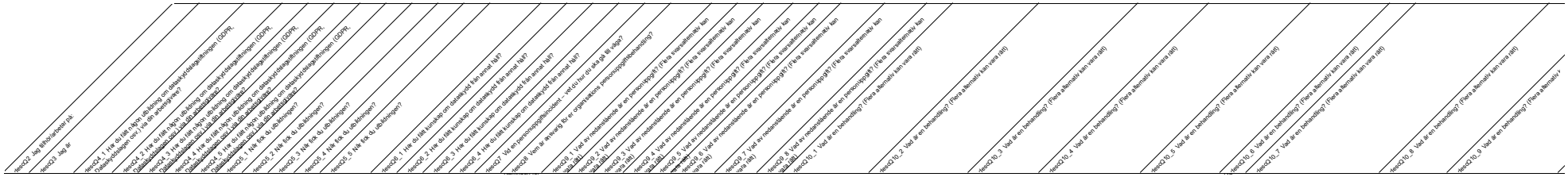

...ch vara rätt)	...nextQ11_1 Vilka av nedanstående är en personuppgiftsinvånare? (Flera alternativ kan vara rätt)	...nextQ11_2 Vilka av nedanstående är en personuppgiftsinvånare? (Flera alternativ kan vara rätt)	...nextQ11_3 Vilka av nedanstående är en personuppgiftsinvånare? (Flera alternativ kan vara rätt)	...nextQ11_4 Vilka av nedanstående är en personuppgiftsinvånare? (Flera alternativ kan vara rätt)	...nextQ12_1 Vad av nedanstående är en känslig personuppgift? (Flera alternativ kan vara rätt)	...nextQ12_2 Vad av nedanstående är en känslig personuppgift? (Flera alternativ kan vara rätt)	...nextQ12_3 Vad av nedanstående är en känslig personuppgift? (Flera alternativ kan vara rätt)	...nextQ12_4 Vad av nedanstående är en känslig personuppgift? (Flera alternativ kan vara rätt)	...nextQ12_5 Vad av nedanstående är en känslig personuppgift? (Flera alternativ kan vara rätt)	...nextQ12_6 Vad av nedanstående är en känslig personuppgift? (Flera alternativ kan vara rätt)
Egon som är ny enhetschef på förvaltning X behöver i sitt uppdrag ha åtkomst till ett IT-system som hanterar personuppgifter i form av namn, adress, epost och anställningsform och information om anhöriga. Han går till Stina som är systemadministratör och hon delar ut behörigheten. Samtidigt ser hon att Elsa och Boris som också arbetar på förvaltningen men på en annan enhet har behörigheten, trots att de inte längre behöver den så hon tar bort dessa behörigheter.	Maria arbetar på förvaltning X han behöver skriva ut ett dokument och går till skrivaren. Där upptäcker han att det ligger en utskrift i skrivaren men ingen är där. Han vänder på pappret och ser att det är ett klagomål från en kommunmedborgare där Peter Ottosson klagar på att det luktar rök och att hans astma blivit värre på grund av det och att han vill ha återkoppling i ärendet. Maria ser på handlingen att den skulle till handläggare Olof som sitter två rum bort.		är hemma sjuk och skriver		Medlemskap i fackförening	Hälsa		Filosofisk övertygelse		Politiska åsikter
Egon som är ny enhetschef på förvaltning X behöver i sitt uppdrag ha åtkomst till ett IT-system som hanterar personuppgifter i form av namn, adress, epost och anställningsform och information om anhöriga. Han går till Stina som är systemadministratör och hon delar ut behörigheten. Samtidigt ser hon att Elsa och Boris som också arbetar på förvaltningen men på en annan enhet har behörigheten, trots att de inte längre behöver den så hon tar bort dessa behörigheter.	Maria arbetar på förvaltning X han behöver skriva ut ett dokument och går till skrivaren. Där upptäcker han att det ligger en utskrift i skrivaren men ingen är där. Han vänder på pappret och ser att det är ett klagomål från en kommunmedborgare där Peter Ottosson klagar på att det luktar rök och att hans astma blivit värre på grund av det och att han vill ha återkoppling i ärendet. Maria ser på handlingen att den skulle till handläggare Olof som sitter två rum bort.				Medlemskap i fackförening	Hälsa	Lösenord till datorn			
	Maria arbetar på förvaltning X han behöver skriva ut ett dokument och går till skrivaren. Där upptäcker han att det ligger en utskrift i skrivaren men ingen är där. Han vänder på pappret och ser att det är ett klagomål från en kommunmedborgare där Peter Ottosson klagar på att det luktar rök och att hans astma blivit värre på grund av det och att han vill ha återkoppling i ärendet. Maria ser på handlingen att den skulle till handläggare Olof som sitter två rum bort.		Majken läser sin e-post. Hon klickar på en länk från en okänd avsändare och får upp ett felmeddelande att datorn är smittad av virus.	Medlemskap i fackförening	Hälsa	Lösenord till datorn			Politiska åsikter
Egon som är ny enhetschef på förvaltning X behöver i sitt uppdrag ha åtkomst till ett IT-system som hanterar personuppgifter i form av namn, adress, epost och anställningsform och information om anhöriga. Han går till Stina som är systemadministratör och hon delar ut behörigheten. Samtidigt ser hon att Elsa och Boris som också arbetar på förvaltningen men på en annan enhet har behörigheten, trots att de inte längre behöver den så hon tar bort dessa behörigheter.					Medlemskap i fackförening					Politiska åsikter
Egon som är ny enhetschef på förvaltning X behöver i sitt uppdrag ha åtkomst till ett IT-system som hanterar personuppgifter i form av namn, adress, epost och anställningsform och information om anhöriga. Han går till Stina som är systemadministratör och hon delar ut behörigheten. Samtidigt ser hon att Elsa och Boris som också arbetar på förvaltningen men på en annan enhet har behörigheten, trots att de inte längre behöver den så hon tar bort dessa behörigheter.	Maria arbetar på förvaltning X han behöver skriva ut ett dokument och går till skrivaren. Där upptäcker han att det ligger en utskrift i skrivaren men ingen är där. Han vänder på pappret och ser att det är ett klagomål från en kommunmedborgare där Peter Ottosson klagar på att det luktar rök och att hans astma blivit värre på grund av det och att han vill ha återkoppling i ärendet. Maria ser på handlingen att den skulle till handläggare Olof som sitter två rum bort.				Medlemskap i fackförening	Hälsa				Politiska åsikter
Egon som är ny enhetschef på förvaltning X behöver i sitt uppdrag ha åtkomst till ett IT-system som hanterar personuppgifter i form av namn, adress, epost och anställningsform och information om anhöriga. Han går till Stina som är systemadministratör och hon delar ut behörigheten. Samtidigt ser hon att Elsa och Boris som också arbetar på förvaltningen men på en annan enhet har behörigheten, trots att de inte längre behöver den så hon tar bort dessa behörigheter.	Maria arbetar på förvaltning X han behöver skriva ut ett dokument och går till skrivaren. Där upptäcker han att det ligger en utskrift i skrivaren men ingen är där. Han vänder på pappret och ser att det är ett klagomål från en kommunmedborgare där Peter Ottosson klagar på att det luktar rök och att hans astma blivit värre på grund av det och att han vill ha återkoppling i ärendet. Maria ser på handlingen att den skulle till handläggare Olof som sitter två rum bort.				Medlemskap i fackförening	Hälsa				Politiska åsikter
Egon som är ny enhetschef på förvaltning X behöver i sitt uppdrag ha åtkomst till ett IT-system som hanterar personuppgifter i form av namn, adress, epost och anställningsform och information om anhöriga. Han går till Stina som är systemadministratör och hon delar ut behörigheten. Samtidigt ser hon att Elsa och Boris som också arbetar på förvaltningen men på en annan enhet har behörigheten, trots att de inte längre behöver den så hon tar bort dessa behörigheter.					Medlemskap i fackförening	Hälsa	Lösenord till datorn	Filosofisk övertygelse		Politiska åsikter
Egon som är ny enhetschef på förvaltning X behöver i sitt uppdrag ha åtkomst till ett IT-system som hanterar personuppgifter i form av namn, adress, epost och anställningsform och information om anhöriga. Han går till Stina som är systemadministratör och hon delar ut behörigheten. Samtidigt ser hon att Elsa och Boris som också arbetar på förvaltningen men på en annan enhet har behörigheten, trots att de inte längre behöver den så hon tar bort dessa behörigheter.	Maria arbetar på förvaltning X han behöver skriva ut ett dokument och går till skrivaren. Där upptäcker han att det ligger en utskrift i skrivaren men ingen är där. Han vänder på pappret och ser att det är ett klagomål från en kommunmedborgare där Peter Ottosson klagar på att det luktar rök och att hans astma blivit värre på grund av det och att han vill ha återkoppling i ärendet. Maria ser på handlingen att den skulle till handläggare Olof som sitter två rum bort.				Medlemskap i fackförening	Hälsa		Filosofisk övertygelse		Politiska åsikter
Egon som är ny enhetschef på förvaltning X behöver i sitt uppdrag ha åtkomst till ett IT-system som hanterar personuppgifter i form av namn, adress, epost och anställningsform och information om anhöriga. Han går till Stina som är systemadministratör och hon delar ut behörigheten. Samtidigt ser hon att Elsa och Boris som också arbetar på förvaltningen men på en annan enhet har behörigheten, trots att de inte längre behöver den så hon tar bort dessa behörigheter.	Maria arbetar på förvaltning X han behöver skriva ut ett dokument och går till skrivaren. Där upptäcker han att det ligger en utskrift i skrivaren men ingen är där. Han vänder på pappret och ser att det är ett klagomål från en kommunmedborgare där Peter Ottosson klagar på att det luktar rök och att hans astma blivit värre på grund av det och att han vill ha återkoppling i ärendet. Maria ser på handlingen att den skulle till handläggare Olof som sitter två rum bort.				Medlemskap i fackförening	Hälsa		Filosofisk övertygelse		Politiska åsikter
Egon som är ny enhetschef på förvaltning X behöver i sitt uppdrag ha åtkomst till ett IT-system som hanterar personuppgifter i form av namn, adress, epost och anställningsform och information om anhöriga. Han går till Stina som är systemadministratör och hon delar ut behörigheten. Samtidigt ser hon att Elsa och Boris som också arbetar på förvaltningen men på en annan enhet har behörigheten, trots att de inte längre behöver den så hon tar bort dessa behörigheter.					Medlemskap i fackförening	Hälsa		Filosofisk övertygelse		Politiska åsikter
Egon som är ny enhetschef på förvaltning X behöver i sitt uppdrag ha åtkomst till ett IT-system som hanterar personuppgifter i form av namn, adress, epost och anställningsform och information om anhöriga. Han går till Stina som är systemadministratör och hon delar ut behörigheten. Samtidigt ser hon att Elsa och Boris som också arbetar på förvaltningen men på en annan enhet har behörigheten, trots att de inte längre behöver den så hon tar bort dessa behörigheter.	Maria arbetar på förvaltning X han behöver skriva ut ett dokument och går till skrivaren. Där upptäcker han att det ligger en utskrift i skrivaren men ingen är där. Han vänder på pappret och ser att det är ett klagomål från en kommunmedborgare där Peter Ottosson klagar på att det luktar rök och att hans astma blivit värre på grund av det och att han vill ha återkoppling i ärendet. Maria ser på handlingen att den skulle till handläggare Olof som sitter två rum bort.		Majken läser sin e-post. Hon klickar på en länk från en okänd avsändare och får upp ett felmeddelande att datorn är smittad av virus.	Medlemskap i fackförening	Hälsa	Lösenord till datorn	Filosofisk övertygelse	Mobilnummer	Politiska åsikter
Egon som är ny enhetschef på förvaltning X behöver i sitt uppdrag ha åtkomst till ett IT-system som hanterar personuppgifter i form av namn, adress, epost och anställningsform och information om anhöriga. Han går till Stina som är systemadministratör och hon delar ut behörigheten. Samtidigt ser hon att Elsa och Boris som också arbetar på förvaltningen men på en annan enhet har behörigheten, trots att de inte längre behöver den så hon tar bort dessa behörigheter.	Maria arbetar på förvaltning X han behöver skriva ut ett dokument och går till skrivaren. Där upptäcker han att det ligger en utskrift i skrivaren men ingen är där. Han vänder på pappret och ser att det är ett klagomål från en kommunmedborgare där Peter Ottosson klagar på att det luktar rök och att hans astma blivit värre på grund av det och att han vill ha återkoppling i ärendet. Maria ser på handlingen att den skulle till handläggare Olof som sitter två rum bort.		Majken läser sin e-post. Hon klickar på en länk från en okänd avsändare och får upp ett felmeddelande att datorn är smittad av virus.	Medlemskap i fackförening	Hälsa	Lösenord till datorn	Filosofisk övertygelse	Mobilnummer	Politiska åsikter
Egon som är ny enhetschef på förvaltning X behöver i sitt uppdrag ha åtkomst till ett IT-system som hanterar personuppgifter i form av namn, adress, epost och anställningsform och information om anhöriga. Han går till Stina som är systemadministratör och hon delar ut behörigheten. Samtidigt ser hon att Elsa och Boris som också arbetar på förvaltningen men på en annan enhet har behörigheten, trots att de inte längre behöver den så hon tar bort dessa behörigheter.	Maria arbetar på förvaltning X han behöver skriva ut ett dokument och går till skrivaren. Där upptäcker han att det ligger en utskrift i skrivaren men ingen är där. Han vänder på pappret och ser att det är ett klagomål från en kommunmedborgare där Peter Ottosson klagar på att det luktar rök och att hans astma blivit värre på grund av det och att han vill ha återkoppling i ärendet. Maria ser på handlingen att den skulle till handläggare Olof som sitter två rum bort.		Majken läser sin e-post. Hon klickar på en länk från en okänd avsändare och får upp ett felmeddelande att datorn är smittad av virus.						
Egon som är ny enhetschef på förvaltning X behöver i sitt uppdrag ha åtkomst till ett IT-system som hanterar personuppgifter i form av namn, adress, epost och anställningsform och information om anhöriga. Han går till Stina som är systemadministratör och hon delar ut behörigheten. Samtidigt ser hon att Elsa och Boris som också arbetar på förvaltningen men på en annan enhet har behörigheten, trots att de inte längre behöver den så hon tar bort dessa behörigheter.	Maria arbetar på förvaltning X han behöver skriva ut ett dokument och går till skrivaren. Där upptäcker han att det ligger en utskrift i skrivaren men ingen är där. Han vänder på pappret och ser att det är ett klagomål från en kommunmedborgare där Peter Ottosson klagar på att det luktar rök och att hans astma blivit värre på grund av det och att han vill ha återkoppling i ärendet. Maria ser på handlingen att den skulle till handläggare Olof som sitter två rum bort.			Medlemskap i fackförening	Hälsa		Filosofisk övertygelse		Politiska åsikter
Egon som är ny enhetschef på förvaltning X behöver i sitt uppdrag ha åtkomst till ett IT-system som hanterar personuppgifter i form av namn, adress, epost och anställningsform och information om anhöriga. Han går till Stina som är systemadministratör och hon delar ut behörigheten. Samtidigt ser hon att Elsa och Boris som också arbetar på förvaltningen men på en annan enhet har behörigheten, trots att de inte längre behöver den så hon tar bort dessa behörigheter.						Hälsa	Lösenord till datorn	Filosofisk övertygelse		Politiska åsikter
	Maria arbetar på förvaltning X han behöver skriva ut ett dokument och går till skrivaren. Där upptäcker han att det ligger en utskrift i skrivaren men ingen är där. Han vänder på pappret och ser att det är ett klagomål från en kommunmedborgare där Peter Ottosson klagar på att det luktar rök och att hans astma blivit värre på grund av det och att han vill ha återkoppling i ärendet. Maria ser på handlingen att den skulle till handläggare Olof som sitter två rum bort.		Majken läser sin e-post. Hon klickar på en länk från en okänd avsändare och får upp ett felmeddelande att datorn är smittad av virus.		Hälsa	Lösenord till datorn	Filosofisk övertygelse		Politiska åsikter
Egon som är ny enhetschef på förvaltning X behöver i sitt uppdrag ha åtkomst till ett IT-system som hanterar personuppgifter i form av namn, adress, epost och anställningsform och information om anhöriga. Han går till Stina som är systemadministratör och hon delar ut behörigheten. Samtidigt ser hon att Elsa och Boris som också arbetar på förvaltningen men på en annan enhet har behörigheten, trots att de inte längre behöver den så hon tar bort dessa behörigheter.					Medlemskap i fackförening	Hälsa				Politiska åsikter
Egon som är ny enhetschef på förvaltning X behöver i sitt uppdrag ha åtkomst till ett IT-system som hanterar personuppgifter i form av namn, adress, epost och anställningsform och information om anhöriga. Han går till Stina som är systemadministratör och hon delar ut behörigheten. Samtidigt ser hon att Elsa och Boris som också arbetar på förvaltningen men på en annan enhet har behörigheten, trots att de inte längre behöver den så hon tar bort dessa behörigheter.					Medlemskap i fackförening	Hälsa	Lösenord till datorn			Politiska åsikter
Egon som är ny enhetschef på förvaltning X behöver i sitt uppdrag ha åtkomst till ett IT-system som hanterar personuppgifter i form av namn, adress, epost och anställningsform och information om anhöriga. Han går till Stina som är systemadministratör och hon delar ut behörigheten. Samtidigt ser hon att Elsa och Boris som också arbetar på förvaltningen men på en annan enhet har behörigheten, trots att de inte längre behöver den så hon tar bort dessa behörigheter.	Maria arbetar på förvaltning X han behöver skriva ut ett dokument och går till skrivaren. Där upptäcker han att det ligger en utskrift i skrivaren men ingen är där. Han vänder på pappret och ser att det är ett klagomål från en kommunmedborgare där Peter Ottosson klagar på att det luktar rök och att hans astma blivit värre på grund av det och att han vill ha återkoppling i ärendet. Maria ser på handlingen att den skulle till handläggare Olof som sitter två rum bort.			Medlemskap i fackförening	Hälsa		Filosofisk övertygelse		Politiska åsikter